

УКРАЇНЬСЬКА ПРЕСОВА СЛУЖБА.
/Видання Головної Редакції/
ч. 6

27 червня 1940 року.

ПЛОДИ "ДЕМОКРАТІЇ"

Франція вже впала в боротьбі з Німеччиною. Такої швидкої поразки другої у світі імперії, напевно не сподівалися й самі німці. Канцлер Гітлер пояснив, що перемогу здобула краща організація й стратегія німецької армії, а маршал Петен заявив, що Франція програла боротьбу завдяки мілітарній невідповідності й хибам французької політики, що не забезпечила стратегії сприятливих умовин війни. З його слів виявляється, що французька армія була на 500.000 меншою, ніж у 1917 році - зокрема - що в багатьох боях німецька авіація мала шестикратну перевагу. Далеко меншою була й допомога Англії: в світовій війні її експедиційний корпус налічував коло 60 дивізій, а тепер тільки 10! Отже самі цифри вирішили про наслідки баталії, і змінити їхньої логіки не міг навіть - справді гідний великих наполеонівських традицій - героїзм французької армії.

Мови немає - цифри у війні грають дуже велику роль. Але чому вона склалася на некористь Антанті? Чому вона мала меншу армію, ніж у 1917 році; чому французька авіація боролася в умовинах 1:6, а Англія спромоглася вислати на континент тільки 10 дивізій? Скажуть - 30 мільйонів німців проти 40 мільйонів французів! Інших наслідків і годі було чекати. Та цей поверховий обрахунок хибно відображає дійсне співвідношення сил. Під враженням чисельності німецької нації, як компактно маси, суспільна опінія забуває, що на ділі Антанта далеко перевищувала людські сурси Німеччини.

Велика Британія й Франція - це колоніальні імперії. Перша має коло 520 мільйонів населення, а друга 110; разом 630 мільйонів. Чи могла Антанта використати цю астрономічний людський резервуар для мобілізаційних цілей? Так, могла в дуже значній мірі. При своїх колосальних економічних ресурсах і фінансових засобах, панувани на морях і величезних середниках транспорту, вона мала можливість витягти з цього резервуару десятки й десятки мільйонів людей для своїх армій і забезпечити їх належним випosaженням. Слід зазначити, що більшість народів цього континенту надається до вимог модерної війни. Крім метропольних націй/англіїців і французів/він складається з цивілізованих канадійців, австралійців, підденно-африканців, за якими йдуть різні тубільні народи/араби, ананіти, сенегальці, індуси, і тд./що виказали у війнах свою мілітарну вартість. Мобілізації імперіальних сил Антанті сприяли й об'єктивні обставини, що з вибухом війни виявилися в маніфестаціях єдності колоній і доміній із метрополіями. Таким чином її мобілізаційний потенціал у людях перевищував німецький щонайменше трикратно. Але коли навіть відкинути колонії й узяти лише метрополії, то виявиться, що Англія має 47 мільйонів населення, а Франція 42; разом 90 мільйонів англійців і французів проти 30 мільйонів німців...

У війні величезну роль грають і економічні ресурси. Як у цій галузі представлялося співвідношення сил? Економічний потенціал визначають насамперед запаси сировини/нафта, вугіль, залізо, марганець, гума, мідь, оливо, цинк, цина, сірка, бавовна, вовна, і тд./Статистика вказує, що Велика Британія, Франція й США/вони такові могли бути використані Антантою/посідали пересічно понад 50% світового запасу сировини, тоді як Німеччина з Італією заледви 5%. Отже потужність економічних ресурсів Антанты перевищувала саму Німеччину кільканадцятькратно. Варто ще навести деякі дані відносно воєнної ідустрії. В експорті зброї Англія після світової війни займала перше місце у світі/30%/; за нею йшли Франція й США, що всі разом становили 60%. Коли взяти під увагу, що згадані держави ще фінансово контролювали вироб зброї в Швеції, Голандії, Бельгії й Чехословаччині, то участь Антанты й США у фабрикації й експорті воєнних матеріалів досягала 85% світової продукції. Чи здаємо собі справу з усіх поданих цифер?! Вони вказують, що невмінні використати всі ці людські й матеріальні ресурси - Англія й Франція могли буквально розтопити Німеччину в порошок! І чий можна припустити, щоб масовий англієць і француз - довідавшись тепер, що одному французькому літакові приходилося битися проти шістьох ворожих; що союзні армії не мали чого протиставити німецьким танкам, а Англія спромоглася заосмотрити зброєю тільки 10 нужденних дивізій, і втративши її у Фляндрії, мусить спроваджувати з Америки воєнне старе драгтя з часів світової війни - отже чи можна припустити, що цей англієць і француз не прийшли до переконання, що навколо них діялося щось несамолюбне, і не застановилися над питанням: хто спричинив цю трагічну катастрофу?!

Німецька армія? Так, високими боєвими прикметами свого воєнка, організацією стратегією німецька армія справді вписала нову сторінку в історію воєнної мистецтва. Але вона була для Антанти скорше тільки караччи фатумом за її власні провладні помилки. Справним же спричинником нещастя Франції й Англії стала "демократія" - той хворий духово-ідейний і суспільно-політичний комплекс, що як злоякісна короста відався в них, послаблюючи їхню життєву відпорність.

Спір про демократію точиться вже не від сьогодні. Її противники й оборонці використали в ньому вже найтяжчі аргументи з арсеналу філософії, соціології, історії, політики й економіки. Але сьогодні філософія стає здається вже зайвою висновків цього спору. Бо їх продикувало життя й його факти. На полях Фландрії Франції, "демократія" збанкрутувала катастрофально. Вираз - "демократія" - беремо знаки наведення свідомо. Бо мова йде не про проблеми справжнього народоправства, і не про ті конструктивні ідеї, що ними спекують "демократи", а про той духовий і суспільний парадокс, що давно став запереченням і народоправства, і його ідей, і життєвих вимог нашої епохи. І, здається, недалекий у той час, коли своє становище до цього питання дуже рішуче займе ніхто інший, як саме англійська й французька нації, яким лаха доля судила бути "клясичними демократіями". Хто має очі, щоб бачити - хай уміє дивитися! Він багато навчиться з історії правління партійних клім і мафій, що репрезентували ці "демократії"...

Надломлені Версаєм сили Німеччини знову віднайшли себе в історичній місії Гітлера. Опанувавши владу, націонал-соціалізм розпочав ідеїну, організаційну, політичну, економічну й мілітарну розбудову - виявляючи в своїй творчості могутній творчий порив, реалізм і далекозорість. Цим його зусиллям, французька "демократія" не змігла протиставити жодного рівноцінного еквіваленту. Ніби для контрасту - вона робила все якраз навпаки! Німецькій вірі й ідеї - вона протиставила свій скепцизм і релятивізм; жертвенності - аморальний культ найбільших вигод при найменших зусиллях; тоталітарній зорганізованості нації - суспільні антагонізми й партійні заволоди. Коли німецька нація обмежила до мінімуму свої життєві потреби для завдань економічної автаркії - "демократія" весело глузувала, що Геринг годує солдатів гарматами замість масла й пропогувала безтурботне зажерання смачних "біфштексів". Під її впливами, сміявся над "дурними німцями" й пересічний Француз, не дозріваючи, що прийде час, коли німці матимуть і гармати, і масло, а він ні того ні другого... Націонал-соціалізм ударно виконував із молоді новий тип німця - цю й володаря; а в Парижі на педагогічних з'їздах учителі публічно декларували "найцінніша річ - це життя; краще бути в рабстві, ніж вмерти"... Але в умовах "демократії" їх за це ніхто пальцем не доторкнув. Верталися до дому живі й здорові. Як же можна? Вони ж висловлювали свої "особисті" переконання/найсвятіша для "демократів" річ! В єдності, посвяті й аскетизмі, німецька нація цілими роками, день за днем, працювала на заводах і фабриках, в містах і селах. Для будучності. А у Франції в той час відбувалася вакханалія "ставіскіяди", Блом грав на демаршів 40 год. робочого тижня, а "народні фронти" організували громадянську війну, забатаками й штрайками/ось причина, чому французьким авіаторам довелося накладати головами в умовах 1:6; і зовсім правдоподібною є вістка, що при облозі Парижа старшини-летуни вірвалися в помешкання був. міністра авіації Кота, вивезли його за місто, і розстріляли/І щонайцікавіше - всі ці злочини й безголовля "демократія" проголошувала за ідеал політичної мудрости, моралі й суспільної організації! Публічну опінію заповнювано, що все гаразд, що Франція багата й сильна, має найкращу армію/тоді Петенові не давали говорити!/і, найголовніше - лінію Макіно. Для дефетизму й ментальності "демократії" - ця "лінія Макіно" була своєманітним символом... І багатьом здавалося, що так воно справді є, і що кінця не буде "демократичній" проспериті. Характерно, що навіть такий реалістичний французький ум, як Фланден одного разу мав необережність заявити, що французький народ "занадто розумний", щоб запроваджувати в себе авторитарність і тоталітаризм... Так у хаосі й безголовлі минали роки за роками.

Завдяки великим традиціям корони, "демократія" в Англії не мала таких деструктивних форм, як у Франції. Але й тут десятиліття минали під знаком макдональдського пацифізму й "іденівської" політики. Скрізь панувала оспалість, пасивність інерція. Англійські правителі вірили, що в наш динамічний вік вони зможуть по-прежнему панувати над світом навіть не маючи сталої армії! І що цікаве для моралі "демократії": як признавала англійська ж преса - запровадженню обов'язкової військової служби провідні верстви в Англії противилися тому, що не могли "освоїти з думкою", як їхня молодь буде служити в полках спільно зо звичайними "Томмі" /жовнірами з народу!/ Не знаємо, як "освоються" вони тепер із можливим крахом імперії? В кожному разі факт, що маючи в диспозиції пів мільярди людей, англійська "демократія" спромоглася вислати на поля Фландрії тільки 200.000 - 300.000 жовнірів - говорить про неї вичерпуючо!

Нездарності "демократії" в унутрішній організації нації проти зовнішніх небезпек - товаришила її кволість і короткозорість у міжнародній політиці. Війну можна було своєчасно оминати шляхом протибольшевицької консолідації Європи, при допомозі проєктованого Мусоліні пакту чотирьох, і т.д. Але "демократія" відкидала всі ці можливості. Таке її становище можна було б ще зрозуміти, коли б водночас вона підготувалася мілітарно й була б психологічно рішеною ставити справи на вістрях меча. Але вона не хотіла ні того, ні другого - керуючися в міжнародній політиці не реалізмом, а ідеологізмами, в яких обвинувачувала інших. Так вона відкинула від себе Італію й Іспанію, нерішучістю супроти Німеччини втратила впливи в нейтральних країнах, запобіганням перед Москвою здеактуалізувала антикомінтернівський пакт, і остаточно забрівши в сліпий кут підтримкою мертворожденної Польщі опинилася перед закутою в сталь і залізо німецькою нацією - сама безсила й не підготована до війни.

Досвід вказує, що "демократія" може існувати, коли навколо неї все спокійно й безжурно... Але досить сильнішого подуву вітрів, як вона йде в ріст і шукає захисту у своїх же противників. Так було в Росії, де Керенський - викликавши злих хлів революції - кинувся за рятунком до ген. Корнілова, якого самий не в паніці й зрадив! Це саме, дійшовши до краю безголовля, зробила німецька/веймарська/"демократія" - сховавшись за широкі плечі Гінденбурга. Так поступила й французька "блудниця". Опинившись перед чорним проваллям катастрофи - вона перекинула тягар історичної відповідальності на рамена Петена, Вейгана й Гюнсінгера, а сама стала з боку. До голосу прийшли жовніри, але намаль занадто пізно! Це ті найкращі, що і має французька нація, які ніколи нічого спільного з "демократією" не мали й завжди добре знали її "діла", щоб не погорджувати нею/варто пригадати, що ген. Вейгауряд Блюма перед кількома роками звільнив до демісії, як "неблагонадійного"... Коли до ген. Вейгана звернулися за рятунком, він відповів: "Я виконаю свій обов'язок перед батьківщиною. Але, панове, я не чудотворець!" Учень Фомі знав, що чужими війнами не вигравляється, і що роки хаосу неможливо направити за кілька днів, коли вже б'ють гармати!

Та все ж французька нація живе. Знаючи Францію, ми ніколи не поділяли погляд про її дегенерацію. Процеси розкладу виявлялися тільки на її поверхні, але сама нація "демократична" короста не діткнула. Вона залишилася такою, як була: консервативною, традиційною, патріотичною, віруючою, моральною, осядною й працюючою. Ці її незмінні якості довів у Фландрії й на Соммі французький жовнір, маршал Петен сказав: "Наші прапори залишилися без плями. Французька армія билася героїчно й льояльно - за незалежність батьківщини й за власну гідність". Цей її героїзм лицарськи підтвердили й німці. В умовах такої катастрофи, в іншій країні вже вибухла б революція, а армія перетворилася б в отару худоби/пригадаймо Росію й Австрію в 1917-18 р.р.!/Французький же жовнір бився ще й тоді, коли боротьба ставала все недоцільною, і в Компієнському лісі та Римі підписувалося завізнення зброї. Бився, як сказав Петен - "за власну гідність"... Треба справді мати за собою великі традиції Короля-Сонця, Решільє й Наполеона, щоб уміти виявити таку духову величність! І з такою думною посвятою, з якою він стівав кров'ю у битві, французький жовнір - отой чесний, працюючий і зрівноважений "месьє Дюпон" - стрілець й сучасний захисник батьківщини. В поті чола свого він відбудовуватиме спричинену нею його вини руїну, згодом встановить гідні відносини з бувшими ворогами, і відродить свій відвічний ідеал, що умістовлюється у нього в понятті "прекрасної Франції". Але творитиме все це належно вже без клік і мафій "демократії"!

Хто з нас має очі, щоб бачити - хай уміє дивитися!..

Інк. П. Сціборський.

РОСІЯ Й ВІЙНА.

II.

Від дня написання першої частини цієї статті зайшли нові події в світі: капітуляція Франції, важке советське ярмо над балтійськими державами, зріст і тверде ністичних прямувань ув Америці. На тлі подій епохального значення деінде - Москва пише далі свої "героїчні аннали" безопірним перебиранням дарунків, предкладених Сталінові міністром Рібентропом ще в осені мин. року. На півночі вже накреслене москалям політичною ситуацією тверде слово: стоп! На чергу приінде тепер імовірно, теж подарована Німеччиною і, здається, Італією, Бесарабія. Поширення впливів на Балтійському й Чорному морях - при чому оба ці моря замкнені сьогодні там Райхом тут фашистівською імперією - щільніше, ніж колинебуддосі. На ділі Москва не наближується ні до Атлантики ні до Середземного моря - що єдине означало б зріст її імперіальної ваги в Європі. На Далекому Сході ще спотужніє ніж скорчиться силует Ніпону перед тихо-океанським виднокругом Росії.

Витворена нині ситуація оставляє перед Росією в основному такі можливості: 1. Москва може проти волі потуг оси Рим-Берлін перти на Скандинавію й у сторону Балкану й Дарданелів; цю першу можливість можна майже зовсім певно виключити, бо на неї Кремль ледви чи відважиться. 2. Москва може в тіснішому порозумінні з Німеччиною й Італією вдарити в Велику Британію на Середньому Орієнті й сунути ся в сторону Індійського Океану або й на Індії; ця друга можливість не зовсім виключена. 3. Москва не заризикує ні одним ні другим, а намагатиметься зберігати теперішній стан посідання і "спокійні нерви", задовольняючися можливо якимись дальшими округинами з стола воюючих, напр. воєнними базами в болгарських пристанях або непереченим ніким поширенням впливів ув Афганістані чи Ірані. Які можуть бути наслідки однієї чи другої з обох цих останніх можливостей?

Перевага Німеччини в Європі на довший період часу є фактом, якого годі вже нині не враховувати. Росія цього факту не змінить, як не змінить його теж ні зараз ні в найближчі роки ніяка друга сила. Останні баталії нинішньої війни довершаться тому поза Європою - м.ін. теж на Близькому й Середньому Орієнті. У цю останню фазу світової розправи - її вислідів не збираймося вже нині передбачувати - Росія буде втягнена, добровільно чи проти волі. А раз буде вона втягнена в складнішу гру чи поважнішу пробу сил - вона не здасть іспиту!

Активна експансія Росії в напрямі Орієнту буде нагодою для Німеччини вдарити по лінії Перемишль-Київ-Кавказ, щоб запевнити собі до решти гегемонію в Європі й щоб не лишити Росії і другим можливим конкурентам надто свобідних рук при поділі багатого Орієнту /зокрема нафта в Іраку!/. Пасивна постава Росії матиме цей сам наслідок, бо напр. до Іраку можуть італійці мати доступ з Палестини, а Німеччина тільки через Україну й Кавказ. Правда, остає ще для німців шлях Балкан-Туреччина /давня багдадська залізниця!/, але цей шлях і менше догідний і, прорізуючи середземно-морські простори, означав би ривалізацію з Італією, якої Райх не хоче. Чим сильніший буде спротив Британії в цій частині своїх імперіальних посілостей і впливів, тим конечніше може бути для німців станути на Іраку. Не можна виключити, в випадку советсько-англійського конфлікту, теж "поміч" німців для "доблесної червоної армії" - помічі з усіма її можливими наслідками.

Коли додамо, що Ніпон, опинившись у французьким Індо-Китаю /що вже сьогодні треба вважати доволі певним фактом/, простягнути може руку й по британські Індії, то ситуація Росії або її дальші вигляди будуть ще гірші. Бо історичний рух згід клича "азія азіяцям" набере тоді великого розгану - рух, що вдарить у дальшу чергу в Росію. Коли Німеччина й Італія самі схочуть станути ногою в цій найбагатішій країні світу /сьогодні вона є "найдорогоціннішою перлою в британській короні" / - то Росії теж нічого доброго не ожидати від цього. Кремль, можливо, рахує на майбутні конфлікти між різними новими претендентами - з Америкою включно - на сьогоднішні британські позиції в Азії. Рахунок цей не зовсім безосновний, не схильні ми зрештою й бачити в найближчій майбутнім всього тіла Великої Британії почетвертованого на операційнім столі. Але важно ствердити одне: що у країнський простір - в обличчі нових напрямних у світовій політиці й супроти на

зриваючих перемін - не залишиться в таких ні других умовах "поза подіями".

Перегляньмо щераз коротко ті уклади сил у минулому, що їх навели ми в першій частині статті, і що ними користувалася російська політика. З прусією-Німеччиною проти Польщі - карта виграна. З Англією проти Франції /Наполеона/ за ціну вступу на Середземне море - неактуальне. З обома цими державами проти Німеччини - це було можливе в вересні 1939 або бодай 10 травня 1940 року. З Німеччиною проти Англії чи Ніпону в Азії - ці можливості, а радше неможливі ті насвітлені вище. Коли думати про найближчі десятиріччя, то можуть малювати собі москалі різні корисні кон'юнктури: відливе Франція, скріпиться Британія, Америка встряче в європейські справи, Італія тривожитиметься гнітуchoю гегемонією німців ув Європі. Але до цього часу Росія не доживе спокійно - без важких криз.

Від усіх цих корисних для нас фактів ще далеко до втілення українських історичних прямивань. Та знаємо з минулого, що найнебезпечніша для нас була оця лінія найслабшого опору в російській політиці, яка, свідомо внутрішніх слабощів імперії, уникала всякого більшого зусилля, щоб не потріскали вязи й жилки хворого, штучно гальванізованого від довшого часу імперіяльного організму. В мовинах оцієї шпитальної самоконсервації витворилося своєрідне мистецтво російського імперіяльного самозберігання, мистецтво, супроти якого ми досі показалися безсилі. Тому прагнемо, щоб це мистецтво стануло на таку пробу, як напр. її переходить сьогодні британське мистецтво держання імперії. Гадаємо, що Британія хоч і програє, але підніметься - Росія теж програє, і не підніметься, залишиться на всякий випадок на завжди без нас! Поважніший зовнішній конфлікт Росії допоможе нам, а розрив перших шпатель на просторі від Сяну по Кавказ буде нашої години. Годинию нашого бою, нашого іспиту - початком, не кінцем нашого вирішального змагу!

Я. Оршан.

РУСИФІКАЦІЙНИЙ ПОХІД .

Недавно принесла советська преса вістку з Ашхабаду, столиці Туркменістану, що тамошній Інститут Мови й Літератури випрацював проект нової азбуки туркменської мови. Ця азбука послуговується російськими літерами, при чому 32 букви російської азбуки побільшено нятьма дальшими літерами, бо російська азбука за мала, щоб віддати всі звуки туркменської мови. Вже в наступному шкільному році мають нову азбуку завести в шкільному навчанні в Туркменістані.

Ця вістка говорить тільки про один із черги впертих і широких русифікаційних заходів Москви на чужонаціональних територіях ССРСР. Характерно, що після закріплення советської влади на територіях орієнтального південного заходу й азійського сходу було заведено там азбуки з латинськими літерами. Сам Ленін назвав латинізацію орієнтально-азійських азбук "революцією на сході". Але нині, в русифікаційній гарячці, що заливає отрутою всі поневолені країни Росії, латинська стала "контрреволюцією", як це виразно пише советська преса.

Три причини наводить ця преса для заміни латинських азбук російською. Поперше, що, мовляв, латинка з своїми 24 літерами, виявилася невистарчальною для багатьох звуками східних мов. Так напр. для узбекської мови треба було ввести 7 нових літер в латинську азбуку. Але, як видно на прикладі узбекської мови, не вистарчає й російської азбуки, не говорячи вже про адигейську мову /Кавказ/, якої аж 63 звуки треба було розділити між 32 російськими літерами. В Бурято-Монголії бувало старо-монгольська азбука, що мала 63 різних букв, але була настільки недосконалою, що одна літера віддавала різні звуки й знову кілька різних літер відносилось до одного й того ж звука. В 1931 році заведено було тут латинку, називаючи це великим поступом. А вже в 1933 році Бурято-Монголія дістала російську азбуку.

Обосновувано це тим, що російські букви краще віддають звуки бурято-монгольської мови! Крім того - казалось - буде влегшено для обох мов вичення російської мови завдяки введенню російської азбуки. А російська мова це мова революції, якій бурято-монгольські трудящі завдячують звільнення від фєвдалізму й т.д. В цьому власне сука справи! Бо поборюючи латинку, як твір "контрреволюційних шкідників" Москва почала зусильно всюди заводити навчання російської мови, випираючи місцеві мови, яких при зміні азбук, і витвореному тим хаосу в літературі, пресі й т.д. взагалі відбирає охота вчити й учитися. Кілька десятків мов тюрко-арабо-перського походження дістає тепер російську азбуку. Для "легшого вичення мов революції"...

ВІЙНА Й УКРАЇНСЬКА ПРОБЛЕМА.

Європейський збройний конфлікт розвивається незвичайно швидким темпом і з непередбаченим багатомасштабним для вісі Берлін-Рим, спаяність якої маніфестується з кожним - досягнутим її збройними силами - успіхом.

З вибухом німецько-польської війни у вересні м.р., попередженої німецько-радянським пактом, здавалося, що саме фактом німецько-радянського зближення вісь Берлін-Рим ослабиться. В той час у Італії існували протисоветські настрої, а італійська преса вела гостру кампанію проти Москви; вона вказувала на большевицьку загрозу Балканам і висловлювала опінію компетентних чинників, що Італія не толеруватиме в балканському секторі московської експансії. В цій ворожій поставі італійського суспільства й преси супроти Советів уяскравлювався зокрема момент світоглядно-ідеологічної ворожості між фашизмом і большевизмом.

Характерне було щодо тодішніх італьо-радянських відносин експозе міністра Чіана в Палаті корпорацій, в якому він з'ясував становище Італії до війни й німецько-радянського пакту, стверджуючи, що цей пакт Німеччина заключила без порозуміння з італійським урядом. Італія виявила протисоветську поставу практично під час фінсько-московської війни, виказуючи Фінляндії не тільки моральну, але й ефективну піддержку в людях і воєнному матеріалі.

Не зважаючи на розбіжність становищ Німеччини та Італії відносно Советів, вісь Берлін-Рим функціонувала нормально. В часі й після німецької кампанії в Польщі, італійський уряд дуже сильно піддержував німецькі тенденції до миру з альянтами, з якими Німеччина бажала дійти до порозуміння за ціну визнання ними створеного стану в Середній й Східній Європі.

З метою погодити Німеччину з Антантою, розвинулася тоді дуже активна дипломатична діяльність між Берліном, Римом і Ватиканом: поїздка до Риму нім. мін. закордонних справ фон Рібентропа, його ж візита Папі й візита та ревізита між італійським королем і Папою. Ця дипломатична акція була, мабуть, останнім зусиллям Німеччини та Італії довести до німецько-антантської згоди. По ній прийшла зустріч Гітлер-Муссоліні на Бреннері, яка остаточно рішила й уплянувала німецько-італійську акцію проти Англії та Франції.

Необхідно завважити, що, у випадку замирення між Німеччиною та Антантою, Гітлер правдоподібно продовжував би даліше реорганізування Східної Європи коштом советської імперії. Це замирення, справді не змусило би Італію зректися своїх територіальних претенсій до Франції й Англії; вона намагалася би здійснити їх дипломатичним шляхом. Знову ж миром із Англією та Францією, Німеччина досягнула би повну гегемонію на європейському континенті без ведення війни з ними, і в еventуальній своїй експансії на Сході Європи намагалася би неутралізувати західні велико-держави дипломатично.

Від бреннерської зустрічі притихла й італійська акція проти Советів. Ця зміна італійського становища була очевидно подиктована пляном вісі Берлін-Рим: неутралізувати Совети та зискати їх економічну піддержку на час ведення війни з Антантою.

Рахуючися з konieczністю скорого закінчення війни, Німеччина та Італія мали у воєнному пляні скору й рішучу офенсиву проти альянтів. Бо довге тривання війни поставило б їх у складні економічні й політичні умовини та сприяло би можливій інтервенції Америки й деяких європейських держав /Греції, Югославії, Туреччини/ по боці Антант. Крім цього, довготривала війна йшла би по лінії імперіалістичних інтересів большевицької Москви, яка тільки й чекає пригожого моменту для свого виступу з ідеями комуністичних революцій.

З уваги на існування лінії Магіно, яка утруднювала офенсиву, Німеччина змушена була зігнорувати неутральність Голандії, Бельгії й Люксембургу, і зломивши в кількох днях їх мілітарний спротив, цілою силою вдарила на Францію. Ця ж остання, без уваги на завзятий й героїчний спротив сильнішо-людськими ресурсами й модерними технічними засобами ворогові, змушена була по одномісячній боротьбі мілітарно скалітулювати. Інтервенція Італії вчинила дальший французький спротив тим більше безнадійним, поширюючи фронт Франції на південну частину її національної території, Середземне море та її африканські посілости. А проти німецько-італійських сил, Франція мусіла боротися майже сама, бо збройна участь Англії на її фронті була мінімальною.

Головна причина капітуляції Франції лежить у низці дефектів її повоєнної психологічної й політичної структури, як рівнож у хибах версайської системи в Європі. Основні дефекти - це: духове розброєння частини провідної французької суспільності після перемоги в попередній війні, характеризуване тільки турботами теперішнім, а не майбутнім нації; індивідуалістично-матеріалістичний підхід до явищ національного життя; демократично-парламентарна система політичної організації нації, в умовинах якої виростили й держали в руках керму не справжні державні мужі, а партійні кліки. Завдяки цим останнім Франція втратила весь повоєнний період, не підготувавшись як слід до майбутньої війни, хоч на це легко дозволяли їй могутні економічні ресурси.

В подібній психологічній й політичній кризі перебувала також Англія, яка бажала вдержувати свою гегемонію над світом надто дешевим коштом - не запровадивши в себе навіть обов'язкової військової повинності. Тому програє Франція, і рівнож мабуть уже недалеко Англії/яка ледви чи довго зможе ставити опір вісі Берлін-Рим/є логічним вислідом їх духової, політичної та мілітарної невідготованості.

Якщо після перемоги Німеччини та Італії в Європі створиться новий порядок, то це зможе змінити й міжнародній аспект української проблеми. Стверджуємо: тільки аспект, бо її характер і зміст залишаться незмінними. Без уваги на нову політичну констеляцію ув Європі, чи вона уложиться в протисоветському напрямку, чи компромісово супроти Советів - антимосковський зміст і характер української визвольної політики не може підпасти ніяким - ні тактичним, ні засадничим - змінам.

/кінець буде/

В. Федорончук

ДОПОВІДЬ СЕКРЕТАРЯ ЦК КПБУ М. С. ХРУЩОВА НА ХУ ЗІЗДІ.

Товариші! З моменту ХУ зїзду КПБУ минуло без мало два роки. Більшовики України провели за цей час велику роботу... Ми розгромили рештки троцькістсько-бухарінських і буржуазно-націоналістичних банд і добилися згуртування більшовиків України і згуртування українського народу довкола нашого Ленінсько-Сталінського ЦК ВКПб, навколо нашого великого вождя товарища Сталіна. В західних областях України тепер розгорнулася творча й велика робота. Непогано пройшла там сімба. Непогано проведена перша радянська весна. Ми вже там маємо 155 колгоспів, 100 МТС. Маємо там 31 радгоспів... Ріст виплавки чавуну, сталі й інших видів металю безперечний. Проте плян не був виконаний ні в 1938 ні в 1939 році/ так усе з промовама большевицьких вождів: спочатку хвальба про "здобутки", а пізніше крик про "прориви"!... Примітка УПС, хоч усі можливості для виконання плану були. Україна - говорить тов. Хрущов - займає досить почесне місце в металургії Союзу... Чому не виконувався план? Були випадки відсутності руди, хоч у нас руда буквально під боком. Держав нас транспорт залізничний, держала нас відсутність флюсів... На шахтах Донбаса велика занедбаність. Рішення ЦК не виконувались і перекручувались. В результаті того ми маємо дуже невеликий ріст видобування вугілля і невиконання плану... Керівники повинні стати справжніми керівниками своєї справи, а не поганими агітаторами-алілуйщиками. Є бюрократи такої породи навіть нажалі і серед комуністів: ходить завжди з блокнотом, або з папкою й у нього там усе написано, лежать всякі телеграми, і стенограми, і все для виправдання. Ходить він з усіма цими паперами, а не з волею перемоги. Є у нас директори-любители всяких обіцянок. Що нам від обіцянок, або навіть бажань?... Дуже часто в нас неправильно оцінюють працівників. Той, хто найбруднішим ходить, того іноді вважають дійсним працівником - в день й в ночі на шахті сидить, завжди брудний - говорять вони. А по моему, це просто неохайний!... Тов. Хрущов спинився далі на питаннях роботи залізничного, водного й автомобільного. Окремо він вказав на хиби автотранспорту. На Україні дуже велике автомобільне господарство. Однак коефіцієнт корисної роботи цього виду транспорту дуже низький... Тов. Хрущов вказав далі на необхідність всемірно розвивати місцеву промисловість, розвивати видобуток бурового вугілля... У Ворошиловградській області, розповідає тов. Хрущов, нам скаржились, що ножів і вилок не вистарчає в робітничих їдальнях.

...В Україні -27,374 колгоспів і 1025 МТС, 808 радгоспів, 88,243 тракторів. 30 тисяч із лишком комбайнів, понад 46 вантажних автомашин. Крім того в західних областях є 155 колгоспів, 100 МТС, 31 радгосп, 971 трактори. Ось якими силами володіє Україна. Сили ці величезні".

Але що з того, запитаємо ми, коли большевики ніколи не зуміють дати тим силам творче примінення!

ПАРТІЯ БОЛЬШЕВИКІВ УКРАЇНИ.

"Комуніст" з дня 18 травня подає:

Партійних організацій в Україні налічується 26,502. Комуністів за даними на 1. квітня -521,078 чоловік/це на кількадесят мільйонів населення/, з них членів партії -319,523, кандидатів -201,555 чоловік. За час із XIУ по XU з'їзд партія виросла на 235,260 чоловік, або на 82,3 проц.

"Кількісно, говорить тов. Хрущов, партія значно виросла. Це добре. Це говорить про довіря й про потяг у ряди комуністичної партії робітників, колгоспників, службовців і інтелігенції. Але в окремих організаціях співвідношення між членами партії і кандидатами виявляється ненормальним. Кандидатів часом і три рази більше, ніж членів партії. Це загрожує тим, що можна розчинитися в кандидатській масі, парторганізація не зможе їх переварити... Охарактеризувавши склад партії за соціальною ознакою по роду зайнять, по освіті, тов. Хрущов спинився на національному складі партії: Українців -63,1 проц., росіян -19,1 проц. євреїв -13,4 проц. і інших національностей -4,4 проц. Велика робота була переведена по очистці рядів партії від ворогів троцкістів, бухарінців, буржуазних націоналістів. Тепер треба всемірно глядіти за чистотою рядів партії. Треба безпощадно боротися з усякими відхиленнями від генеральної лінії партії. Але, товариші, були деякі члени партії, які потерпіли даремно, і це факт. Такі були й ми тепер частину з них відновили. Вороги звели наклепи на деяких людей й добились своєї ворожої справи. Ми за звітний період провели рішучу боротьбу з наклепниками. Частина наклепників була притягнута за наклепи до суду. Їх за судили. Але, товариші, я б сказав, що наклепники тепер притихли, але ходять ще іноді по закутках і свою чорну справу роблять.

...Зміцнювати оборону своєї країни - говорить тов. Хрущов - священний обов'язок наш, наш святий обов'язок... Зміцнювати дружбу народів, зміцнювати дружбу великого українського народу з великим російським народом і безпощадно боротися з ворогами народу - продажними агентами імперіалістичної буржуазії. Хай живе великий український народ, який під керівництвом товариша Сталіна возз'єднаний в єдиній радянській українській державі!"...

САМОХВАЛЬБА Й "САМОКРИТИКА".

"Комуніст" з 16 травня 1940 пише: "...Зросли й зміцніли, ще більше загартувалися в боротьбі проти ворогів народу - троцкістів, бухарінців і буржуазних націоналістів - партійні організації Радянської України... Сталін! Яку зворушливу теплоту і вдячність викликає це дороге імя в серці кожного делегата! Захопленими оваціями висловлюють учасники з'їзду свою безмежну любов і вдячність, любов і відданість усяго радянського народу геніальному вождю большевицької партії, надхненнику й організаторові всесвітньо-історичних перемог комунізму - великому Сталіну"...

Які ці перемоги?... Ось що про них пише самий "Комуніст": "Бракує конкретного партійного керівництва вугільною промисловістю. Багато керівників партійних організацій виголошують промови, агітують за виконання виробничої програми, забуваючи про те, що треба систематично перевіряти виконання своїх рішень, допомагати господарникам правильно організувати виробничий процес."

СКЛАД XU ЗІЗДУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ БІЛЬШОВИКІВ УКРАЇНИ.

Говорячи про національний склад делегатів, тов. Зленко повідомив, що на з'їзді присутні 313 делегатів українців, 212 росіян/!/, 23 жидів, 16 інших національностей.

З ПРОМОВИ СЕКРЕТАРІ ПРК КПБУ ТОВА. БУРМИСТРЕНКА М.О.

... "В Одесі, в приміщенні деяких райкомів партії... мали місце викрадення документів і навіть майна РНК. Все це результат ослаблення пильності. В де-

яких райкомах Ровенської області ЦК КПБУ виявив велике безладдя в стані партійного господарства, а тимчасом в областях Західної України, польські, українські націоналісти, сїонїсти й інші вороги народу, замаскувавшись, переходять до більш загострених методів опору. Тимбільше потрібна висока революційна пильність"...

З ПРОМОВИ ТОВА. ГРИШУКА/СЕКРЕТАРЯ ЛЬВІВСЬКОГО ОБКОМУ КПБУ/.

... "Товариші, успіхи здобуті нашою парторганізацією... завойовані в умовах запеклої класової боротьби з ворогами трудового народу. В лютій ненависті до радянської влади і народу, вороги партії й радянської влади, залишки українських, польських, єврейських буржуазних націоналістичних партій об'єднувались до того, щоби спільними силами шкодити будівництву нового життя трудящих мас західних областей України. Підлі й трусливі покидки польської офіцерні, осадники, ці закляті вороги українського народу, та інші агенти буржуазії нам намагалися чинити диверсійні й терористичні акти. Наші славні органи НКВС викрили й розгромили ряд терористичних груп, які готували підлі змови проти трудящих, проти радянської влади. Робітники, селяне і трудова інтелігенція активно допомагають нашим славним органам НКВС викривати контрреволюційні дії ворогів народу"...

Скільки правди в цих "побідних" реляціях? - ось питання.

ПРОМОВА ТОВА. СЄРОВА І. О./НАРКОМ УНУТРІШНІХ СПРАВ УРСР/.

... "Всім відомо, товариші, що вороги народу намагалися проникнути в наші органи, радянські господарські й партійні організації. Відомо також, що шкідники-диверсанти, шпїони іноземних розвідок немало напакостили. Але було би помилкою думати, що всі наші хиби пояснюються тільки їх підривною роботою. Певну частку в хибах треба піднести на рахунок поганої, невмілої роботи окремих наших керівників, як радянських так і господарських організацій... Відсутний також контроль у роботі обласних і народних судів. Найближчим часом очевидно перед судом стане група злочинників з обласного й міського суду м. Ворошиловграда, які систематично займались хабарництвом. Серед них на наш сором були теж і члени партії. Ця група була зв'язана з карним елементом, одержувала від нього хабарі, за які звільняла від покарання, або скорочувала строки покарання підсудним... Я, товариші, особливо хочу загострити увагу керівників партійних радянських організацій, а також і чекїстів, які працюють у західних областях, що перебувають у складній господарській і політичній обстановці.

... Вороги лишилися, вони можуть ще пакостити. Тому ми щогодини повинні бути готовими до вилазок ворогів, тому нам треба бути завжди готовими дати нищівну відсіч ворогам народу..."

АРЕШТИ УКРАЇНЦІВ УВ ЮГОСЛАВІЇ.

З невиявлених ще причин, югославянська влада арештувала перед місцем керівників українських організацій у Хорватії. Арештовано Голову Української Просвіти в Загребі п. Войтанівського й Голову Української Громади інж. Блазкевича. Заарештовані вже випущені на волю.

"Нова Рада", що виходить у Чернівцях, пояснює ці арешти наближенням уряду Югославії до Советського Союзу й підкреслює, що з білих москалів, які перебувають у Югославії, ніхто не арештований..."

"УРЯД УНР" У ЛЬОНДОНІ?

Одержані неперевірені ще вістки, що представники групи УНР/п. Шульгин та інші/покинули Францію й переїхали з польським еміграційним урядом до Льондону.

ПАНАХИДА В ХАРБІНІ.

Для вшанування пам'яті забитих Москвою Симона Петлюри й Євгена Коновальця, українські націоналісти в Харбїні відправили дня 26 травня панахиду по згинувшим Вождям українського народу.

ПРОМОВА МАРШАЛА ПЕТЕНА.

Після звернення до німецького уряду в справі миру, Маршал Петен виголосив по радіо до французького народу промову/її подаємо за "Журналь де Женев" з 22 червня/, в якій, між іншим, вказав на три причини цієї катастрофи: числова невістачальність військових сил завдяки зменшенню народин, невістачальність воєнного матеріалу, джерелом якої була водночас фальшива концепція війни й зле індустрієне приготування й брак союзників.

Франція в цю війну мала пів мільйона жовнірів менше, ніж і 1917р. після трьох років зтяжної війни. Якщоби навіть Англія була успішно оперувала своєю морською й воздушною флотом, то всежтаки вона не була в спроможності виставити могутнього експедиційного корпусу, щоби привернути рівновагу. На початку війни 40 мільйонів французів мали проти себе 70 мільйонів німців. Десять місяців пізніше через інтервенцію Італії число противника збільшилося до 110 мільйонів. В цих числах вписані всі, поповнені французькими урядами від 1934р., похибки. Коли війна починається в таких умовах, то її вислід не може бути сумнівним без уваги на героїзм війська. Диспропорція сил, яка існувала в моменті, коли розпочалася війна, мусіла фатально рішити долю Франції. Силою й швидкістю своєї акції, Німеччина вспіла перемогти Францію, заки могла заманіфестуватися англійська сила й заки матеріальна поміч Зєдинених Держав далася відчути.

Очевидно, що час був би працював для союзників тільки під умовою, коли би вони були здібні ставити опір, як у 1914 р. З метою уникнення цього ризику, який був фатальним для Німеччина Вільгельма II., Гітлер створив армію, яка дозволила йому осягнути скоре рішення, розбиваючи блискавичними офенсивами оборонні урядження, забезпеченням яких його противники надіялися посилити свій невістачальний потенціал. Німеччина розпочала війну, будучи до неї приготованою, а союзники її почали з думкою-озброїтися пізніше. Вони недоцінили сили свого противника й робили собі правдоподібно ілюзії щодо своєї власної. Якщо узгляднити цілість їх ресурсів, то вони становили більшу потугу, яка одначе у корисний час не могла розвинути своїх дій, щоби спасти Францію.

Франція бажає заперестати війну; її військова честь залишається ненарушеною, бо вона боролася з відвагою, якій віддають пошану навіть її противники. Вона сповнила також вірно свої зобовязання супроти Англії.

КОНВЕНЦІЯ ЗАМИРЕННЯ 1918р.

В зв'язку з вимогами, які при замиренні поставили Франції Німеччина й Італія, варто пригадати читачам зміст конвенції 11 листопада 1918р., що була підписана представниками Антанти й Німеччини.

Ось її зміст:

1. Конвенція стає правосильною 6 годин після її підписання.
2. Безпосередня евакуація Бельгії, Франції й Альзакії-Льотарингії, і це в речинці 14 днів. Війська, які залишаться на цих територіях після цього речинця, будуть інтерновані або вчинені військовими в'язнями.
3. Мусять бути вручені 5000 гармат грубого калібру, 25.000 скорострілів, 3000 міно-кидачів і 1700 літаків.
4. Евакуація лівого берега Рену. Меяно, Кобленц і Кольонь будуть окуповані з районом 30 кілометрів ширини.
5. Встановлення нейтральної зони на правому березі Рену, широкої від 30 до 40 км. Евакуація в 12 днів.
6. Ніщо не сміє бути забране з лівого боку Рену. Фабрики, залізниця тощо мусять остатися неторкненими.
7. 5000 локомотивів, 150.000 вагонів, 10.000 автомобілевих возів мусять бути вручені.
8. На Сході всі війська мусять бути відставлені поза кордон з 1 серпня 1914р. Немає визначеного речинця для цієї операції.
9. Виповідження Гресть-Литовського й Букарештського трактатів.
10. Капітуляція без умов у Східній Африці.
11. Віддача маєтку Бельгійського Державного Банку й румунського та російського золота.
12. Вручення воєнних в'язнів без взаємності.
13. Вручення 100 підводних лодок, 8 легких кружляків і 6 панцирних кораблів. Інші кораблі будуть роззброєні й пильновані альянтами в нейтральних і альянтських пристанях.
14. Вільний перехід гарантується через Каттегат. Забрання мін. Окупація всіх твердинь й уряджень, які могли би перешкоджати вільному переїздові.
15. Евакуація продовжується. Німецькі кораблі можуть ще бути забрані.
16. Всі обмеження навігації нейтральних, видані Німеччиною, невелиються.
17. Перемир'я триває 36 днів.